NEFIN

नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघ

जलवायु परिवर्तन र रेड साझेदारी कार्यक्रम

Nepal Federation of Indigenous Nationalities

Climate Change and REDD Partnership Program

www.nefinredd.org

परिचय

नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघ ५९ वटा आदिवासी जनजाति समुदायको छाता संगठन हो । महासंघमा ७१ वटा जिल्ला समन्वय परिषद २१०० भन्दा बढी गाउँ समन्वय परिषद र ७ वटा राष्ट्रिय र १३ वटा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका संस्थाहरु आवद्ध रहेका छन् । २०४७ सालमा स्थापना भएदेखि महासंघले निरन्तर रुपमा आदिवासी जनजातिहरुको सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक तथा भाषिक अधिकार प्राप्तिका लागि लड्दै आइरहेको छ ।

महासंघले आदिवासी जनजातिहरुको अन्तर्राष्ट्रिय कार्य समूह (IWGIA), एशियाली आदिवासी जनजातिहरुको मञ्च (AIPP) र आदिवासीहरुको अन्तर्राष्ट्रिय नीति र शिक्षा अनुसन्धान केन्द्र (TEBTEBBA) संगको साझेदारीमा जलवायु परिवर्तन र रेडप्लस (वन फडानी तथा वन विनासबाट हुने कार्वन उत्सर्जनको कटौती) कार्यक्रममा आदिवासी जनजातिहरुको अधिकारको संरक्षण, उनीहरुको प्रभावकारी सहभागिता र उचित लाभ सुनिश्चित गराउनका लागि काम गर्दै आईरहेको छ । यो कार्यक्रम नर्वेजियन सहयोग नियोग (NORAD), डेनिस अन्तर्राष्ट्रिय विकास नियोग (DANIDA) र विश्व बैंक (World Bank)को सहयोगमा संचालन भैरहेको छ । महासंघले जिल्ला समन्वय परिषद, गाउँ समन्वय परिषद्, आवद्ध संघसंगठनहरुको सहकार्यमा राष्ट्रिय, क्षेत्रीय र स्थानीय तहमा कार्यक्रमहरु सञ्चालन गदै आइरहेको छ ।

कार्यक्रमको उद्देश्य

- राष्ट्रिय रेड रणनीति निर्माणको प्रक्रियामा सक्रिय सहभागी गराउन जलवायु परिवर्तन र रेडका सम्वन्धमा आदिवासी जनजातिका अगुवाहरु, सरकारी अधिकारीहरु, नागरिक समाज, गैर सरकारी संस्था र अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरुको पदाधिकारीहरुलाई आदिवासी जनजातिहरुको हक अधिकारको सुनिश्चितता, समतामुलक र गरिवमुखी रेड रणनीति तयार गर्न स्थानीय र राष्ट्रिय तहमा सचेतना र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- आदिवासी जनजाति समुदायमा आधारित वन जङ्गल संरक्षण र व्यवस्थापनलाई प्रवर्द्धन गर्ने ।
- राष्ट्रिय सरकार, अन्तर्राष्ट्रिय दातृ निकाय, निजी कम्पनी र आदिवासी जनजातिहरु विच समुदायमा आधारित वन व्यवस्थापन र संरक्षणमा आधारित रेड साझेदारी कार्यक्रमलाई प्रवर्द्धन गर्ने ।

कार्यक्रम तथा गतिविधिहरु

रेड कार्यक्रमका गतिविधिहरुले आदिवासी जनजाति अगुवा, महिला र स्थानीय समुदायमा जलवायु परिवर्तन र रेड सम्वन्धमा जनचेतना र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरु गर्दै आईरहेको छ ।

रेड रणनीतिको निर्माणमा आदिवासी जनजातिहरुको आफ्नो परम्परागत ज्ञान, सीप र प्रथाजनित कानुन र समुदायमा आधारित रेडप्लसमा सुनिश्चितताको लागि स्थानीय र राष्ट्रिय तहका सम्वन्धित सरकारी निकायसंग वकालत र पैरवी गर्न सहयोग पुगेको छ ।

जनचेतना र क्षमता जनचेतना र क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम अन्तर्गत राष्ट्रिय, क्षेत्रीय र स्थानीय तहमा जलवायु परिवर्तन, रेड र आदिवासी जनजातिहरुको अधिकार सम्वन्धमा तालिम, अनुसन्धान, प्रकाशन, रेडियो, टेलिभिजन र वृतचित्र कार्यक्रमहरु पर्दछ । यी कार्यक्रमहरुले राष्ट्रिय रेड रणनीतिमा आदिवासी जनजातिहरुको हक अधिकार सुनिश्चितताको लागि वकालत र पैरवीमा महत्वपूर्ण सहयोग पुऱ्याएको छ ।

अनुसन्धान र प्रकाशनहरु

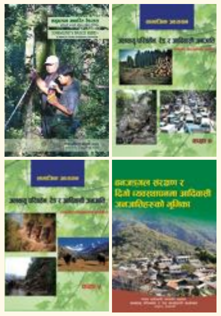

- जलवायु परिवर्तन र रेड/रेडप्लस अवधारणामा नेपालका आदिवासी जनजातिको दृष्टिकोण, २०६७ सम्वन्धि रेड पुस्तिका
- जलवायु परिवर्तन र रेड २०६७ , समुदायमा आधारित रेडप्लस, २०६७ तालिम सहयोगी पुस्तिका
- जलवायु परिवर्तन र रेड सम्बन्धमा वन, भूमि र आदिवासी जनजातिको अधिकार, २०६७
- जलवायु परिवर्तन र रेड सम्बन्धमा वन, भूमि र आदिवासी जनजातिको अधिकार, २०६८
- वनजङ्गल संरक्षण र दिगो व्यवस्थापनमा आदिवासी जनजातिहरुको भूमिका, २०६९
- पूर्व सुसूचित सहमति (प्रकाशोन्मुख)
- जलवायु परिवर्तनले हिमाली आदिवासी जनजाति समुदायको परम्परागत जीविकोपार्जनमा पारेको प्रभाव, २०६९ सम्वन्धमा अनुसन्धान कार्य सम्पन्न ।
- मासिक पत्रिका "सशक्तीकरण सन्देश"
- विभिन्न भाषामा पर्चा, पमप्लेटहरु (आवश्यकतानुसार)

यसका अतिरिक्त, वृतचित्र, गीत र कविताहरुमार्फत सचेतना गर्ने काम भईरहेको छ र राष्ट्रिय तथा स्थानीय तहमा तालिम, कार्यशाला गोष्ठी, अन्तरक्रिया र वैठकहरु नियमित रुपमा आयोजना गर्दै आईरहेको छ ।

तालिमहरु

नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघ, जलवायु परिवर्तन र रेड साझेदारी कार्यक्रमले आदिवासी जनजाति समुदायका अगुवाहरुको लागि राष्ट्रिय स्तरमा समुदायमा आधारित रेडप्लस प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम नेपालका ५ वटै विकास क्षेत्रहरुमा सम्पन्न गरी श्रोत व्यक्तिहरु उत्पादन भैसकेको छ । विषेश गरी यो तालिममा कार्वन मापन सम्वन्धि व्यवहारिक ज्ञानलाई महत्व दिनुका साथै आदिवासी जनजाति र स्थानीय समुदायलाई नेपालमा निर्माण हुन गईरहेको राष्ट्रिय रेड रणनीति र समुचित लाभ वाडफाडबारे सचेतना जगाउनु रहेको छ । समुदायमा आधारित रेडप्लस तालिममा कार्वन इन्भेन्ट्री (मौज्दात), मापन र नक्शाङकन गतिविधिहरुलाई विशेष महत्व दिइएको छ ।

वकालत र पैरवी

जलवायु परिवर्तन र रेड सम्वन्धी वकालत र पैरवी गर्ने उद्देश्यले सम्वन्धित सरोकारवाला संघसंस्थाहरुलाई प्रकाशित सूचना तथा जानकारीमुलक सामग्रीहरुको वितरण गरिसकेको छ । सार्वजनिक सञ्चारका माध्यमहरु जस्तै सामुदायिक रेडियो र टेलिभिजन कार्यक्रम मार्फत सूचना तथा जानकारीहरुको प्रसारण गरी आदिवासी जनजाति समुदायमा जलवायु परिवर्तन र रेड सम्वन्धि जनचेतना र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने काम भईरहेको छ । आदिवासी जनजातिहरुलाई सचेतना र क्षमता विकास गर्न मात्र नभई सरोकारवाला सरकारी निकायहरु र अन्य सम्वन्धित संघसंस्थाहरु, स्थानीय र राष्ट्रिय स्तरमा आदिवासी जनजातिहरुको अधिकार, आइएलो महासन्धी १६९ र युएनड्रिपले प्रत्याभूत गरेका आदिवासी जनजातिहरुको अधिकारलाई अव वन्न गइरहेको राष्ट्रिय रेड रणनीतिमा सुनिश्चित गराउन वकालत र पैरवी गर्दै आईरहेको छ ।

जीविकोपार्जन कार्यक्रम

सन् २००९ सालदेखि नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघ, जलवायु परिवर्तन र रेड साझेदारी कार्यक्रमले लमजुङ्ग जिल्लाको खासुर गाउालाई नमूना क्षेत्रको रुपमा छनौट गरेको छ । नमूना क्षेत्रमा परम्परागत जीविकोपार्जन एउटा परिपुरक कार्यक्रमको रुपमा कार्यान्वयन गरिएको हो । यस कार्यक्रमले वनजङ्गल संरक्षण, परम्परागत ज्ञान, सीपलाई बढावा दिई आदिवासी जनजातिको प्राकृतिक श्रोतमाथिको अधिकार, स्वपहिचान सुनिश्चितताको लागि विभिन्न कृयाकलापहरु गर्दै आईरहेको

छ । नमूना क्षेत्रका आदिवासी जनजातिहरुले जीविकोपार्जन सम्वन्धी कार्यक्रम सवैको सक्रिय सहभागीतामा प्रभावकारी ढंगले सञ्चालन गरिरहेका छन् । यस कार्यक्रम अन्तर्गत मुख्य गरेर जलवायु परिवर्तन र रेड सम्वन्धी जनचेतना र क्षमता अभिवृद्धि रहेको छ । यस कार्यक्रमले नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघ, जलवायु परिवर्तन र रेड साझेदारी कार्यक्रमलाई विस्तार गर्न टेवा पुऱ्याउन सहयोग पुगेको छ ।

विद्यालय कार्यक्रम

जलवायु परिवर्तन र यसले आदिवासी जनजाति र अन्य स्थानीय समुदायमा पारेको प्रतिकूल प्रभावका सम्वन्धमा नयाा पुस्तालाई शिक्षीत गर्नको लागि विद्यालयको पाठ्यक्रममा समावेश गरी लाने उद्धेश्यले कक्षा ४ र ५ को सामाजिक अध्ययन विषयमा ३२ पाठ्यभारको जलवायु परिवर्तन, रेड र आदिवासी जनजाति शीर्षकमा पाठ्यपुस्तक तयार गरी लागु गरिसकेको छ । यसरी तयार गरिएको स्थानीय पाठ्क्रम यसका प्रभावकारीतालाई हेरी आउादो वर्षहरुमा अन्य ठाउका विद्यालयहरुमा पनि लागु गर्दै जाने योजना रहेको छ ।

सामुदायिक रेडियो कार्यक्रम

जलवायु परिवर्तन, रेड र यसले आदिवासी जनजातिहरुमा पारेको र पार्न सक्ने प्रभाव सम्वन्धी वृहतरुपमा आदिवासी जनजातिहरुलाई जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले हाल महासंघले २० वटा जिल्लाहरुमा सामुदायिक रेडियो कार्यक्रम संचालन गर्दै आएको छ । अधिकांश कार्यक्रमहरु स्थानीय सन्दर्भ, भाषा, संस्कृति र सामाजिक मूल्य, मान्यतामा आधारित रही तयार पारिएको छ ।

जलवायु परिवर्तन र रेड कार्यक्रमका अवधारणा/संयन्त्र

- जलवायु परिवर्तन र रेड सम्वन्धमा राष्ट्रिय तहको प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम दिई आदिवासी जनजाति स्रोतव्यक्तिहरु उत्पादन गर्ने र ती श्रोत व्यक्तिहरुमार्फत तालिम संचालन गरी थप आवश्यक श्रोत व्यक्ति उत्पादन गर्ने ।
- संचालित सम्पूर्ण कार्यक्रमहरुमा प्रत्येक विकासक्षेत्र र भौगोलिक क्षेत्रबाट समानुपातिक प्रतिनिधित्व गराउनुका साथै लैङ्गिक प्रतिनिधित्वलाई पनि सुनिश्चित गराउने ।
- सम्पूर्ण कार्यक्रम र तालिमहरु सम्वन्धित जिल्लाका जनजाति महासंघ, जिल्ला समन्वय परिषदसंगको सहकार्य र समन्वयमा संचालन गरिनेछ ।

नक्साङ्कन र सीमाङ्कन

रेडको सन्दर्भमा सीमाङ्कन अति महत्वपूर्ण रहेको हुन्छ । यसले क्षेत्र निर्धारण गरी वनमा कति कार्वन संचिती रहेको छ भन्ने कुरा देखाउादछ । वनको नक्साङकनले वन भित्र उपलब्ध वन पैदावरहरुको अवस्था, वनको घनत्व र वनको वितरण सम्वन्धी आकलन गर्दछ भने वन नक्साङ्नले कार्वन संचितीको अनुमान पनि गर्दछ । त्यसैले वन नक्साङकन र सीमाङ्कन रेड फरेष्ट्रीको लागि अति महत्वपूर्ण मानिन्छ । यसकारण लमजुङ्गको नमूना क्षेत्रलाई कार्वन मौज्दातको लागि नक्साङ्कन र सीमाङ्कन गर्ने मुख्य स्थलको रुपमा लिएको छ ।

नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघ

जलवायु परिवर्तन र रेड साझेदारी कार्यक्रम

गल्फुटार, काठमाडौं, पो.व. नं.७८०३, टेलिफोन: ९७७-०१-४३७९७२६

इमेल: info@nefinredd.org, वेवसाइड: www.nefinredd.org

साझेदारहरू

सहयोगीहरु

NEFIN

नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघ

जलवायु परिवर्तन र रेड साझेदारी कार्यक्रम

Nepal Federation of Indigenous Nationalities

Climate Change and REDD Partnership Program

www.nefinredd.org

Introduction

Nepal Federation of Indigenous Nationalities (NEFIN) is an umbrella organization of 59 Indigenous nationalities in Nepal. NEFIN has 71 District Coordination Councils (DCCs), more than 2100 Village Development Councils (VCCs), 7 affiliated national level organizations across the country and 13 international affiliated organizations. NEFIN has been continuously and effectively working for social, cultural, linguistic, and economic rights of the indigenous peoples of Nepal since its establishment in 1991.

NEFIN is working on Climate Change (CC) and Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation (REDD) Program in partnership with International Work Group for Indigenous Affairs (IWGIA) Indigenous Peoples' International Centre for Policy Research and Education (TEBTEBBA) and Asia Indigenous Peoples' Pact (AIPP) with support from Norwegian Agency for Development Cooperation (NORAD), Danish International Development Agency (DANIDA) and World Bank (WB). NEFIN is implementing program activities in the national, regional, and local levels in partnership and coordination with NEFIN DCC, NEFIN VCC, affiliated organizations, and Indigenous Peoples Organizations (IPOs) in Nepal.

Objectives

- Raise awareness and build capacity on Climate Change and REDD in relation to indigenous peoples among indigenous leaders, relevant Government Agencies, Civil Society Organizations (CSOs) Non-Governmental Organizations (NGOs) and International Non-Governmental Organizations (INGOs) both at national and local levels for the promotion of Right-based, Equitable and Pro-Poor REDD Strategies in Nepal.
- Strengthen indigenous peoples 'community- based forest management and conservation.
- Promote REDD partnership among national governments, bilateral and multilateral donors and private companies, and indigenous peoples, on the basis of community based forest management and conservation.

Programs and Activities

REDD program and activities give emphasis on raising awareness level and building capacity of indigenous leaders, women and local communities in climate change and REDD concerning indigenous peoples so that they are able to play an influential role in advocating and lobbying with their relevant government agencies both at local and national level for the development of National REDD + strategies that would secure their indigenous customs, knowledge and customary practices and ensure community based REDD+ implementation in Nepal.

Awareness raising and capacity building activities include various national, regional and local levels trainings, research and publications, radio and TV programs, and documentaries which support our advocacy and lobbying endeavors to ensure the rights of IPs in the REDD+ implementation in Nepal.

Research and Publications

- REDD booklet - Nepali Indigenous Peoples Perspective on CC & REDD/REDD+ (2010).
- Training manuals - CC and REDD (2010), Community Based REDD+ (2011), and FPIC (Free, Prior and Informed Consent) (ongoing).

- Land, Forest and Indigenous Peoples Rights in Relation to Climate Change and REDD (2011).
- Land, Forest and Indigenous Peoples rights in Relation to Climate Change and REDD (2010).
- Role of Indigenous Peoples for Sustainable Forest Management and Conservation (2012).
- Case Study on the Role of Indigenous Women for Sustainable Forest Management (2012).
- Impact of Climate Change on the Traditional Livelihoods of the Mountain Indigenous Peoples in Nepal (2012).
- Monthly Newsletters
- Posters in different IPs languages: On need basis.

Additionally, documentaries, songs, and poems are also used as means to raise awareness; and local and national trainings, workshops, interactions and meetings are held regularly.

Trainings

NEFIN conducts various training programs **Training of Trainers (ToT)** in national and sub-national levels after which regional trainings in all development regions of Nepal are held where trainees are made aware of REDD strategies and its advantages. The trainees subsequently become resource persons in the community level trainings. Trainings focus on practical aspects of carbon measurement of forests and awareness building of indigenous peoples regarding status of forest and equal benefit sharing from the REDD+ strategies implementation in their respective communities. Trainings primarily accentuate the importance of carbon inventory, mapping, and delineation activities.

Advocacy and Lobbying

Information materials are produced and disseminated to stakeholders. Information dissemination through public media such as community radio program and television address not only awareness raising and capacity building of the IPs but also advocating and lobbying with concerned government agencies and other relevant organizations both at the local and national levels for ensuring IPs' rights, enshrined by ILO 169 and UNDRIP (United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples) in CC related policies and programs particularly in the development of national REDD strategies.

Livelihood Program

NEFIN CC and REDD Program has selected Lamjung district as the REDD demonstration area since 2009. The livelihood program is a complementary program for the IPs of the demonstration area. Program activities are strongly linked with forest conservation and promote traditional skills and practices of the IPs – further strengthening the IPs position and demand to ensure rights over resources and in promoting IPs' identity. The program, currently being implemented with a self-motivated involvement of the IPs of the REDD demonstration area, strengthens the REDD awareness raising and capacity building program and advocacy and lobbying program, and serves as a springboard for the supplementary expansion of NEFIN Climate Change and REDD Program.

School Program

With a purpose of educating the new generation on climate change and REDD in relation to indigenous peoples and local community, a twenty credit hours local curriculum on 'Climate Change REDD and Indigenous Peoples' has been implemented in the schools of Lamjung district to integrate it into the Social Studies curriculum. It is planned to be implemented in many schools of other districts in Nepal.

Community Radio Program

One of the most widely circulated programs; our community radio program currently serves 20 districts with the objective to raise mass awareness on global warming, climate change and REDD process in relation to IPs. Most of the radio programs are based on local context, language, culture and social values.

CC REDD Program Approach

- Delivery of programs and services based on the conducive and productive stewardships of IPs
- National level ToTs produce IPs resource persons for regional level trainings and regional level trainings in effect generate community level IPs resource persons for local level trainings on CC and REDD.
- Ecological and 5 development regional representation including gender representation ensured in all program and activities
- All programs, including trainings, implemented and conducted in consultation and coordination with the NEFIN DCC.

Mapping and Delineation

Boundary delineation of forests is crucial in the context of REDD. It provides area coverage which gives extent of forests as carbon storage. Forest mapping provides information on measurement of areal extent of forests on species, its distribution

and density, making mapping a key factor in the estimation of carbon storage in a forest. Therefore, for REDD forest, mapping and boundary delineation are crucial factors. Mapping and delineation program for carbon inventory is a major focus in our demonstration area in Lamjung.

S.N.	Radios	Districts	Program Schedule		
1.	Radio Sudur Awaj	Dadheldhura	Friday -	Evening	5:30 - 6:00
2.	Suklaphanta F.M.	Kanchanpur	Friday -	Evening	5:30 - 6:00
3.	Kailash	Humla	Friday -	Evening	6:00 - 6:30
4.	Radio Gurbaba	Bardia	Friday -	Evening	6:00 - 6:30
5.	Krishnasar Radio	Banke	Friday -	Evening	5:30 - 6:00
6.	Radio Sano Bheri	Rukum	Saturday -	Morning	8:30 - 9:00
7.	Jagran Radio	Rupandehi	Friday -	Evening	7:00 - 7:30
8.	Marshyangdi F.M.	Lamjung	Friday -	Evening	7:00 - 7:30
9.	Radio Gorkha	Gorkha	Friday -	Evening	8:00 - 8:30
10.	Synergy F.M.	Chitwan	Saturday -	Evening	6:30 - 7:00
11.	Gorkha F.M.	Kathmandu	Friday -	Evening	7:30 - 8:00
12.	Kalinchowk F.M.	Dolakha	Friday -	Evening	6:30 - 7:00
13.	Sindhuli F.M.	Sindhuli	Friday -	Evening	6:30 - 7:00
14.	Solu Fm.	Solukhumbu	Saturday -	Morning	7:00 - 7:30
15.	Radio Udaypu	Udaypur	Friday -	Evening	6:30 - 7:00
16.	Samad F.M.	Siraha	Sunday -	Evening	7:30 - 8:00
17.	Radio Makalu	Dhankuta	Monday -	Morning	7:30 - 8:00
18.	Radio Myanchham	Tehrathum	Thursday-	Morning	8:15 - 8:45
19.	Radio Tamor	Taplejung	Friday -	Morning	9:10 - 9:40
20.	Ilam F.M.	Ilam	Friday -	Evening	7:00 - 7:30

Nepal Federation of Indigenous Nationalities

Climate Change and REDD Partnership Program

Mahankal VDC-5, Golphutar, Kathmandu, Nepal
P.O.Box No. 7803, Tel. 977-01-4379726
email: info@nefinredd.org
Website: www.nefinredd.org

Partners

Supporters